

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Acta Synodalia Osnabrvngensis Ecclesiae, Ab Anno Christi
MDCXXVIII.**

Brogberen, Johannes

Coloniae Agrippinae, 1657

Quid cavendum inter concionandum. 9

urn:nbn:de:hbz:466:1-14298

quod unam oviculam nutrit, alteram macerat aut mactat. Culpaverit aliquis avaros; prodigus hinc argumentum prodigalitatibus suæ colliget: culpaverit prodigos; avarus inde tenacitatis suæ excusationem arripiet. Ea est hominum malitia, ut, nedum alia, sed & sanctissimum Dei verbum, pro suis quisque affectibus, ac ad sua desideria confovenda potius quam eradicanda, trahat. Videmus, pro dolor, quemadmodum hac tempestate plerique sacras literas in parabolam ac proverbium vertant, atque ad excusandas excusationes in peccatis, summa vi atque impudentia torqueant, adulterantes verbum Dei. Quare Parochus cautissima sollicitudine agere debet, per gladium Dei, secantem à dextris & sinistris, ut medium iter pateat ad incedendum per viam regiam mandatorum Dei.

CAP. VIII. *Quemadmodum sermo temperandus.*

AT temperandus sermo, quoad ejus fieri potest, pro auditorum captu. Alii siquidem acri ingenio ac judicio sunt, alii hebetes animo, ac rudi Minerva præditi: quidam attentis, quidam vero desides: hi recte ac sincere instituti, illi seducti ac decepti. Discretionem ergo maxima opus est. Breviter; nemo erit concionator absolutus, cui præter vitam exemplarem non adsint omnia quæ sequuntur: nempe, cognitio Scripturarum utriusque Testamenti, ingenium velox, solers atque verfatile, eloquentia vehemens, suadibilis & suavis; neque interim minus temperata, quam copiosa; prudentia rerum ac personarum docendarum, experientia multiplex, immobilis constantia: denique spiritus; qui si deerit, reliquis donis parum profecerit. Non enim vos estis qui loquimini, sed Spiritus Patris vestri qui loquitur in vobis. Quomodo enim ad æternarum rerum desideria alios accendet, qui ipse totus languet ac friget, nondum spiritu concepto qui ex Deo est, quem & ipse Deus dat bonum petentibus se? En, quam arduum est concionandi munus: nec tamen propter ea diffidentia (quæ plerumque multos avertit) deferendum: Ad evangelizandum missi sunt Parochi. Væ ergo illis, si non evangelizaverint. Si quis autem eorum sapientia indiget, scrutetur Scripturas, & postulet à Deo, qui dat omnibus affluenter, & non impropere; & dabitur ei.

CAP. IX. *Quid cavendum inter concionandum.*

CAVEBIT autem modis omnibus, ne lubricus in docendo sit, huc illucque effluens. Et in primis, ne vento doctrinarum, ab Ecclesia Catholica non receptorum, veluti nubes

sine aqua, circumferatur; sed formam habebit sanorum verborum, ab Ecclesia (quæ columna veritatis est) instituto nihil discrepantium. Tu (inquit Paulus ad Titum) loquere, quæ decent sanam doctrinam, verbum sanum & irreprehensibile.

CAP. X. *Nihil aut fabulosum aut suspectum adferendum.*

INEPTAS autem & aniles fabulas devitabit; qualia nuper erant, quæ ex nullis probatis autoribus, sed potius suspectissimis obscurorum hominum commentis, adferbantur exempla; olim vero genealogiæ interminatæ, quod ad pietatem illa nihil fecerint. Exercebit autem seipsum ad pietatem; quod corporalis exercitatio ad modicum utilis sit, pietas autem ad omnia utilis, promissionem habens vitæ quæ nunc est, & futuræ.

CAP. XI. *Loquacitas vitanda.*

NEQUE minus vitabit prophana & vaniloquia, hoc est, futilem & inanem loquacitatem, qua nonnulli ratiocinationibus humanis fallam scientiæ opinionem sibi venantur. Sic enim suum compellat Timotheum Paulus: O Timothee, depositum serva, devitans prophanas vocum novitates, & oppositiones falsi nominis scientiæ; quam quidem promittentes, circa fidem exciderunt.

CAP. XII. *Quemadmodum Parochum adversus hereticos pugnare oporteat.*

PARATOS nos esse vult Apostolus Petrus ad satisfactionem omni poscenti nos rationem de ea, quæ in nobis est, spe & fide; sed cum modestia & timore. Neque ergo doceat, neque intendat his Parochus, quæ quæstiones magis præstant, quam ædificationem quæ est ex charitate, 1 Timoth. 1. Et iterum 2 Timoth. 2 & 3, Paulus ait: Stultas & sine disciplina quæstiones & pugnas legis respue, sciens, quia generant lites; servum autem Domini non oportet litigare. Proindeque, ubi cum hæreticis res est, corripiet quidem eos cum modestia qui resistunt veritati, ne quando Deus det illis poenitentiam ad cognoscendam veritatem, & respiscant à diaboli laqueis, à quo tenentur captivi ad ipsius voluntatem. Quod si non profecerit, hæreticum hominem post unam & secundam correptionem devitet, sciens quia subversus est qui ejusmodi est, & delinquit, quum sit proprio judicio condemnatus. Nequaquam autem ad populum verbis contendat: ad nihil enim utile est, nisi ad subversionem audientium: memor Apostolici sermonis, quo rejiciuntur omnes,

Psal. 140.

Matt. 10.

1 Cor. 11. 1. 1.

Ex epif. Inn.

2 Tim. 1.

Tit. 2.

1 Tim. 4.

2 Tim. 2.

Tit. 3.

1 Tim. 4.

1 Tim. 6.

2 Petr. 3.

Tit. 3.

2 Tim. 2.